

สร้างระบบนิติบัญญัติให้สุจริต โปร่งใส และยกระดับการตรวจสอบจริยธรรมของ สมาชิกรัฐสภาและบุคคลในวงงานรัฐสภา ด้วยพลังพลเมือง

สถาบันพระปกเกล้า สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทน
ราษฎร และสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและ
ปราบปรามทุจริตแห่งชาติ ร่วมกันจัดกิจกรรมสัมมนา
เสริมสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการยื่นบัญชีแสดง
รายการทรัพย์สินและหนี้สิน ภายใต้โครงการ “**สร้างระบบ
นิติบัญญัติให้สุจริต โปร่งใสและยกระดับการตรวจสอบจริยธรรม
ของสมาชิกรัฐสภาและบุคคลในวงงานรัฐสภาด้วยพลังพลเมือง**”
เพื่อสร้างความรู้ พัฒนาทักษะและส่งเสริมค่านิยมของ

นักการเมืองให้มีเจตนาธรรมในการเป็นแบบอย่างที่ดี
มีธรรมาภิบาล ซื่อสัตย์สุจริต เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม
และเสริมสร้างทักษะและความเข้าใจเกี่ยวกับการยื่นบัญชี
แสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน งานสัมมนาประกอบด้วย
การบรรยาย 2 หัวข้อ 1 วงเสวนา และกิจกรรม work-
shop ฝึกปฏิบัติเกี่ยวกับการยื่นบัญชีแสดงรายการ
ทรัพย์สินและหนี้สิน โดยได้มีการเชิญผู้เชี่ยวชาญทั้งใน
หลักการและในทางปฏิบัติมาเป็นวิทยากร

สร้างระบบนิติบัญญัติให้สุจริตและโปร่งใส

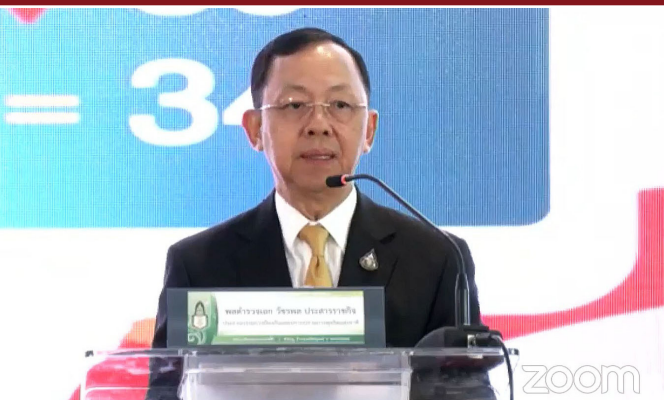

ศาสตราจารย์พิเศษ วสิทขร วิชิตชลชัย

การสัมมนาเริ่มต้นด้วยการแสดงปาฐกถาเปิดงานโดย ศาสตราจารย์พิเศษ พรเพชร วิชิตชลชัย รองประธานรัฐสภา และประธานวุฒิสภา ในหัวข้อ “สร้างระบบนิติบัญญัติให้สุจริตและโปร่งใส” ด้วยการกล่าวถึงความสำคัญทางกฎหมายของการยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินต่อสมาชิกรัฐสภา โดยกฎหมายกำหนดให้เป็นหน้าที่ของสมาชิกรัฐสภาที่ต้องยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินให้ถูกต้องและครบถ้วน เพราะหากมิได้ดำเนินการให้ถูกต้องตามกฎหมายกำหนดแล้ว ย่อมจะได้รับผลร้ายทางกฎหมายตามมาอย่างโทษทางอาญา โดยแนวคิดเบื้องหลังของการกำหนดหน้าที่เช่นนี้เป็นเพื่อให้การปฏิบัติหน้าที่ของสมาชิกรัฐสภาเป็นไปโดยสุจริต เปิดเผย และสามารถถูกตรวจสอบได้โดยองค์กรอื่นที่เกี่ยวข้องและจาก

ประชาชนด้วย ทั้งนี้ เพื่อป้องกันมิให้สมาชิกรัฐสภาใช้อำนาจหน้าที่ของตนไปในทางมิชอบเพื่อแสวงหาผลประโยชน์ส่วนตน ด้วยเหตุนี้ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 และพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. 2561 จึงได้กำหนดขั้นตอนและรายละเอียดเกี่ยวข้องกับการยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินของสมาชิกรัฐสภาต่อคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามแห่งชาติไว้โดยละเอียด ดังนั้น **การสร้างความเข้าใจและทักษะในการยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินให้กับสมาชิกรัฐสภาจึงย่อมเป็นการช่วยให้การปฏิบัติหน้าที่ตามรัฐธรรมนูญและกฎหมายของสมาชิกรัฐสภาเป็นไปได้อย่างดีและยังช่วยยกระดับให้ระบบนิติบัญญัติมีความโปร่งใสมากยิ่งขึ้น**

การยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สิน : กลไกในการสร้าง ความสุจริต โปร่งใส และยกระดับการตรวจสอบบัญชีทรัพย์สินและหนี้สิน

ว.ต.อ. วิชิตขร วิชิตชลชัย

“การยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สิน : กลไกในการสร้าง ความสุจริต โปร่งใส และยกระดับการตรวจสอบบัญชีทรัพย์สินและหนี้สิน” โดย พล.ต.อ. วัชรพล ประสารราชกิจ ประธานกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ การบรรยายเริ่มต้นขึ้นโดยการเสนอประเด็นว่า ปัจจุบันประเทศไทยยังคงมีปัญหาเกี่ยวกับการทุจริตอย่างมาก โดยพิจารณาได้จากตัวชี้วัดระดับโลกอย่าง Corruption perceptions index (CPI) ใน พ.ศ. 2566 ประเทศไทยได้รับคะแนนตัวชี้วัดเพียง 35 คะแนนจาก 100 คะแนนเท่านั้น เมื่อเทียบกับประเทศต่าง ๆ ในระดับโลก ประเทศไทยจะอยู่ในอันดับที่ 108 จาก 180 ประเทศ ส่วนเมื่อเทียบกับประเทศอื่น ๆ ในกลุ่มประชาคมอาเซียนด้วยกัน ประเทศไทยอยู่ในอันดับที่ 4 จาก 10 ประเทศ ด้วยสภาพการณ์เช่นนี้จึงส่งผลกระทบต่อความน่าเชื่อถือของประเทศไทยในสายตาของนักลงทุนหรือนักธุรกิจทั่วโลกที่จะนำเงินลงทุนหรือโครงการทางธุรกิจต่าง ๆ มาลงทุนในประเทศไทย เพราะเกรงว่าหากว่านำเงินมาลงทุนในประเทศไทยแล้วจะเสียเงินลงทุนจำนวนหนึ่งให้กับเจ้าหน้าที่รัฐของประเทศไทยและ

ไม่สามารถนำเงินทุกส่วนมาลงทุนในธุรกิจได้อย่างเต็มที่ด้วยเหตุนี้ คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (ป.ป.ช.) จึงมีบทบาทที่สำคัญในทางกฎหมายที่จะเข้ามาช่วยปรับปรุงสภาพปัญหาเหล่านี้ให้ดีขึ้น เนื่องจากรัฐธรรมนูญและกฎหมายกำหนดให้คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ มีหน้าที่ในการตรวจสอบทรัพย์สินของเจ้าหน้าที่รัฐและนักการเมืองเพื่อสร้างความโปร่งใสขึ้นในระบบราชการและระบบการเมือง

โดยกลุ่มบุคคลที่รัฐธรรมนูญและกฎหมายกำหนดให้มีหน้าที่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน ประกอบไปด้วย 4 กลุ่ม ได้แก่ **กลุ่มแรก** กรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ **กลุ่มที่สอง** ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ศาล องค์การอิสระ ผู้ดำรงตำแหน่งระดับสูงและผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น **กลุ่มที่สาม** พนักงานของรัฐตามที่คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติกำหนด และ **กลุ่มที่สี่** พนักงานเจ้าหน้าที่ของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ โดยในกลุ่มที่สองจะต้องยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินต่อคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติสองครั้ง ได้แก่ ยื่นเมื่อเข้าดำรงตำแหน่งและยื่นเมื่อพ้นจากการดำรงตำแหน่ง โดยจะต้องยื่นบัญชีทรัพย์สิน

และหนี้สินของทั้งผู้ยื่น คู่สมรสของผู้ยื่น และบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะของผู้ยื่น สำหรับช่องทางการยื่นสามารถยื่นผ่านสามช่อง คือ ยื่นด้วยตนเองกับคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ยื่นผ่านการส่งไปรษณีย์แบบตอบรับ และยื่นผ่านระบบการยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน สำหรับเครื่องมือในทางกฎหมายที่มอบอำนาจให้กับคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติเพื่อยกระดับคะแนนจากตัวชี้วัด CPI ดีขึ้นและสร้างความน่าเชื่อถือของประเทศไทยให้นำลงทุนมากยิ่งขึ้น ประกอบไปด้วยอำนาจในการไต่สวน อำนาจในการอายัดบัญชี อำนาจในการดำเนินคดีทางอาญากับการจงใจไม่ยื่นบัญชีทรัพย์สิน ยื่นบัญชีทรัพย์สินอันเป็นเท็จ และการรั่วรัยผิดปกติ

วงเสวนาอภิปราย

กระบวนการยื่นบัญชี แสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน

พ.ต.ต.ชัชวาล ผดุงกาญจน์ รองเลขาธิการคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ เห็นว่าในปัจจุบันการยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินของผู้ที่กฎหมายกำหนดให้มีหน้าที่ยื่นจะยื่นผ่านช่องทางออนไลน์มากยิ่งขึ้นจนกลายมาเป็นช่องทางหลักในความเป็นจริง โดยเฉพาะอย่างยิ่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่ได้รับการเลือกตั้งมาใหม่ใน พ.ศ. 2566 ส่วนใหญ่จะยื่นผ่านช่องทางนี้ สำหรับกระบวนการ

ตรวจสอบบัญชีทรัพย์สินของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติจะแบ่งออกเป็น 3 ระดับ ได้แก่ **ระดับ IISG** การตรวจสอบเบื้องต้นซึ่งจะมีการตรวจทุกบัญชีที่มีการยื่นเพื่อตรวจสอบความถูกต้องในการยื่นตามแบบและความมีอยู่จริงของทรัพย์สิน **ระดับที่สอง** การตรวจเพื่อยืนยันเป็นการตรวจบัญชีทรัพย์สินที่ยื่นมาแล้วมีปัญหาว่ายื่นมาไม่ถูกต้องและทรัพย์สินไม่มีอยู่จริงหรือไม่ครบถ้วน และ**ระดับที่สาม** เป็นการตรวจสอบ

เชิงลึกเป็นกรณีการตรวจสอบเพื่อดำเนินคดีกับการผู้ยื่นบัญชีที่เข้าข่ายว่าจะกระทำผิดตามกฎหมายในส่วนของจิตใจไม่ยื่นบัญชีทรัพย์สิน ยื่นบัญชีทรัพย์สินอันเป็นเท็จ และมีกรณีร้ายแรงผิดปกติ โดยเมื่อมีการตรวจสอบบัญชีทรัพย์สินเสร็จสิ้นแล้วและไม่พบปัญหาใดก็จะนำบัญชีทรัพย์สินดังกล่าวไปเปิดเผยเพื่อให้ประชาชนหรือคณะบุคคลอื่น เข้ามามีส่วนร่วมในการตรวจสอบและชี้เบาะแสให้กับคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามทุจริตแห่งชาติ

นายศักดิ์ดา วิเชียรศิลป์ โฆษกคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามทุจริตแห่งชาติ เห็นว่าในทางความเป็นจริงแล้ว การยื่นบัญชีทรัพย์สินของบุคคลที่กฎหมายกำหนดให้มีหน้าที่ยื่นจะมอบหมายให้บุคคลใกล้ชิดหรือผู้ใต้บังคับบัญชาเป็นดำเนินการจัดทำบัญชีและยื่นแทนซึ่งจะมีข้อผิดพลาดเสมอ ดังนั้น การจัดทำบัญชีทรัพย์สินของตนเองควรจะต้องดำเนินการและตรวจตราด้วยตนเองเพื่อป้องกันมิให้เกิดความผิดพลาดและป้องกันมิให้ถูกดำเนินคดีตามกฎหมายต่อไป

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ต๋อภัสสร ยมภาค อาจารย์ประจำคณะเศรษฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย กล่าวว่าระบบการตรวจสอบการทุจริตที่ไผ่ผืนถึงจะต้องเป็นระบบที่เปิดเผยข้อมูลต่าง ๆ ของภาครัฐและทรัพย์สินของนักการเมืองขึ้นสู่ระบบออนไลน์เพื่อให้ประชาชนมีส่วนร่วมตามระบอบประชาธิปไตยในการตรวจสอบภาครัฐจะเป็นการเพิ่มประสิทธิภาพในการตรวจสอบการทุจริต เพราะจะมีบุคคล คณะบุคคลและองค์กรเข้ามาตรวจสอบการทุจริตมากยิ่งขึ้น สำหรับประเทศไทยยังไม่สามารถไปสู่ระบบการตรวจสอบการทุจริตในฝันดังกล่าวได้ เพราะข้อมูลการจัดซื้อจัดจ้างของภาครัฐยังไม่ได้รับการเปิดเผยและประชาชนเข้าถึงได้ยาก ดังนั้นในประเทศไทยประชาชนจึงมีส่วนร่วมในการตรวจสอบการทุจริตได้ค่อนข้างจำกัด โดยความเป็นไปได้ในการพัฒนาระบบการตรวจสอบการทุจริตของประเทศไทยดียิ่งขึ้น คือ ทำให้ข้อมูลจัดซื้อจัดจ้างของภาครัฐให้เข้าถึงง่ายและเปิดเผยเข้าสู่ระบบออนไลน์ รวมถึงทำให้ข้อมูลจัดซื้อจัดจ้างดังกล่าวเชื่อมโยงกับข้อมูลบัญชีทรัพย์สินและหนี้สิน เพื่อเปิดให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการตรวจสอบการทุจริต และนอกจากนี้ต้องพิจารณาใช้เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (AI) เข้ามาตรวจสอบการทุจริตเพิ่มมากขึ้นเพื่อทำให้ระบบการตรวจสอบการทุจริตมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

กิจกรรมนี้มีความคาดหวังว่าจะก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลง โดยบุคคลที่ตั้งใจระงำความผิดในการยื่นบัญชีทรัพย์สินก็ควรที่จะได้รับการดำเนินการลงโทษตามกระบวนการยุติธรรม สำหรับคนที่ไม่ได้ตั้งใจระงำความผิดก็จะได้มีความรู้ความเข้าใจการใช้งานของระบบอย่างถ่องแท้ มีทัศนคติที่ถูกต้องต่อการทำงานของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามทุจริตแห่งชาติ และไม่ทำโดยหลงผิด และถูกนำเรื่องนี้มาใช้เป็นเครื่องมือทางการเมืองจากฝ่ายตรงข้ามต่อไปได้

วันเวลา
จัดโดย
สถานที่
วิทยาการ

วันศุกร์ที่ 29 มีนาคม 2567 เวลา 09.00 - 16.00 น.
สถาบันพระปกเกล้า, สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร,
สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ
ณ ห้องโถงกลาง ชั้น B1 อาคารรัฐสภา เกียกกาย
ป่าจุกตาพิเศษ : พลตำรวจเอก วิชระพล ประสารธรรมกิจ ประธานกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ
อภิปราย :

1. นายศักดิ์ดา วิเชียรศิลป์ โฆษกคณะกรรมการการป้องกันและปราบปรามการทุจริตประพฤตมิชอบ สภาผู้แทนราษฎร
2. พันตำรวจตรี ชัยชน พงศ์กาญจน์ รองเลขาธิการคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ
3. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ต๋อภัสสร ยมภาค อาจารย์ประจำคณะเศรษฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ดำเนินรายการ : นายณรงค์ฤทธิ์ คิณเห็น สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร
นายศุภณัฐ บุญสด นักวิชาการสำนักส่งเสริมวิชาการรัฐสภา สถาบันพระปกเกล้า
นายรัชชต์ฉลร์ รัตนวิเชียร

ผู้สรุป
ผู้ออกแบบ

☎ 02-141-9558

🌐 www.kpi.ac.th

KPI-brief

LIME Official
สำนักส่งเสริมวิชาการรัฐสภา